

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY
EXAMINATION: DECEMBER - 2022
FIRST SEMESTER
Subject: Social Theory - I (SCBCS-17-111)

Date: 16/12/2022

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. _____ has proposed the theory of historical materialism.
a) August Comte
b) Max Weber
c) Karl Marx
d) Emile Durkheim
2. _____ is known as the father of Sociology.
a) Karl Marx
b) Herbert Spencer
c) Radcliff Brown
d) August Comte
3. In _____ year French Revolution emerged in France.
a) 1789
b) 1880
c) 1857
d) 1769
4. The Concept of Verstehen is proposed by _____.
a) Karl Marx
b) Max Weber
c) August Comte
d) R. K. Merton
5. The major work 'Das Kapital' was published by _____.
a) Ralph Dahrendorf
b) Harriet Martineau
c) Radcliff Brown
d) Karl Marx

Q. 2. Write Short notes on. (Any Five) (10)

- 1) Positivism. (August Comte)
- 2) Social Fact. (Durkheim)
- 3) Industrial Revolution.
- 4) Socialism.
- 5) Social Darwinism. (Herbert Spencer)
- 6) Manifest and Latent Functions. (R. K. Merton)

Q. 3. Answer in brief. (Any three) (15)

- 1) Four types of Alienation.
- 2) Rationalization. (Max Weber)
- 3) Harriet Martineau's contribution to Sociology.
- 4) Two types of Solidarity. (Emile Durkheim)

Q. 4. Answer in detail. (Any Two) (30)

- 1) Explain August Comte's theory of Law of Three Stages.
- 2) Elucidate Karl Marx's theory of Class and Class Conflict.
- 3) Explain in detail Talcott Parsons views on "Social System".

मराठी रूपांतर
सामाजिक सिद्धांत भाग - १ (SCBCS- 17-111)

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)
१. .... यांनी ऐतिहासिक भौतिकवादाचा सिद्धांत मांडला आहे.
- अ) ऑगस्ट कॉम्ट ब) मॅक्स वेबर
क) कार्ल मार्क्स ड) इमार्ईल डरखाईम
२. .... हे समाजशास्त्राचे जनक आहेत.
- अ) कार्ल मार्क्स ब) हर्बट स्पेन्सर
क) रॅडक्लीफ ब्राऊन ड) ऑगस्ट कॉम्ट
३. .... या वर्षी फेंच राज्यक्रांतीचा फ्रांस मध्ये उगम झाला.
- अ) १७८९ ब) १८८०
क) १८५७ ड) १७६९
४. “वेरतेहेन” ही संकल्पना ..... यांनी मांडली
- अ) कार्ल मार्क्स ब) मॅक्स वेबर
क) ऑगस्ट कॉम्ट ड) आर. के. मर्टन
५. “दास कॅपिटल” हे प्रमुख काम पुस्तकांच्या स्वरूपात ..... यांनी प्रकाशित केले.
- अ) राल्फ डेहरेनडॉर्फ ब) हेरियट मार्टेन्यु
क) रॅडक्लीफ ब्राऊन ड) कार्ल मार्क्स
- प्र. २. टिपा लिहा. (कोणत्याही पाच) (१०)
- १) प्रत्यक्षवाद (ऑगस्ट कॉम्ट)
२) सामाजिक तथ्य (टरखाईम)
३) औद्योगिक क्रांती
४) समाजवाद
५) सामाजिक डार्विनमतवाद (हर्बट स्पेन्सर)
६) प्रकट आणि अप्रकट कार्ये (आर. के. मर्टन)
- प्र. ३. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (१५)
- १) परात्मतेचे चार प्रकार
२) तर्कशुद्धता (मॅक्स वेबर)
३) समाजशास्त्राला हॅरियट मार्टेन्यु यांचे दिलेले योगदान
४) दोन प्रकारच्या एकात्मता (इमार्ईल डरखाईम)
- प्र. ४. सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (३०)
- १) ऑगस्ट कॉम्ट यांचा मानवी ज्ञानाच्या विकासाच्या तीन अवस्थांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
२) कार्ल मार्क्स यांचा वर्ग आणि वर्ग संघर्षाच्या सिद्धांताचे स्पष्टीकरण द्या.
३) टालकॉट पार्सन्स यांच्या सामाजिक व्यवस्थेविषयीच्या विचारांची सविस्तर मांडणी करा.